

ISRAEL-EU BUSINESS INFORMATION SHEET

גיליון שני של העלון

על הפרק: ליברליזציה של השירותים

מהלך נוסף של הידוק הקשרים בין ישראל לאיחוד האירופי צפוי במהלך שנת 2006. האיחוד האירופי וישראל יפתחו במו"מ על ליברליזציה בתחום השירותים והמסחר, בנוסף לדיונים במסגרת מדיניות השכנות הטובה על שידרוג הקשרים בתחומים שונים.

עמנואלה גיפורט, ראש הדסק הכלכלי והפוליטי בנציגות האיחוד האירופי בישראל, מסר בסמינר של קרן פרידריך אברט כי במהלך של ליברליזציה של השירותים יש פוטנציאל רב. הוא הדגיש, כי הפוטנציאל הרבה יותר גדול מההסכם התעשייתי שנחתם בין האיחוד האירופי לישראל.

הנושא של הליברליזציה בשירותים ובמסחר נדון גם בפגישה שהתקיימה בין שר האוצר והתמ"ת, אהוד אולמרט, לבין נציב הסחר האירופי, פיטר מנדלסון, בפגישתם בהונג-קונג. הליברליזציה תקיף את הבנקאות, הביטוח, השירותים הפיננסיים, התקשורת, התיירות ועוד. צפוי שהצעות מפורטות יועברו לישראל בחודשים הקרובים.

הדגש שקצב ההתקדמות במו"מ על הליברליזציה תהיה בהתאם לקצב ההתקדמות במו"מ עם שאר מדינות האזור. זאת במסגרת הסכמי היורו-מד.

החלה בעבודתה הוועדה למכס ומיסוי

החלה בעבודתה הוועדה של האיחוד האירופי וישראל למיסוי ושיתוף פעולה בנושאי המכס. הוועדה מרכזת את כלל הנושאים המקצועיים בתחומי המיסוי הישיר, העקיף ופעילות המכס.

בפגישתה הראשונה, הוועדה עסקה במגוון גדול של נושאים. בין היתר, היא בחנה אפשרות ליישום ישראלי של CODE OF CONDUCT BUSINESS TAXATION אשר מטרתו מניעת HARMFUL TAXATION ביחסים בין המדינות החברות באיחוד האירופי לבין עצמן ובין לבין מדינות שלישיות.

התנהל דיון ראשוני במשמעויות הסכמה ישראלי-אירופית על הגדרות משותפות בהתאם לדירקטיבות האירופיות של מיזוגים, יחסי חברות אם-בת, מיסוי תמלוגים, ריבית וחסכונות. כמו כן, הוועדה דנה בנושא ההכרה האירופית במע"מ בשיעור אפס כאקט של הדדיות על פי הדירקטיבה ה-13 האירופית ובנושא השלמת רשת האמנה למניעת כפל מס עם כל מדינות האיחוד האירופי.

בתחום המכס דנה הוועדה ביישום הסכם כללי מקור בשטחים, בתיקוני פרוטוקול 4 להסכם האסוציאציה למטרת יישום הצבירה הפאן-יורו מד, שותפות ישראלית בקבוצות עבודה אירופיות ועוד. בין היתר, נבחנו הדרכים ליישום מלא של הצהרת ח-ן יצואן מאושר למטרת העדפת מכס, תוך ויתור על השימוש בתעודות מקור EUR 1 ועוד.

חילוקי דעות בנושאים הפוליטיים

מהסבב הראשון של מפגשי הוועדות של נציגי האיחוד האירופי ישראל, במסגרת המו"מ לשדרוג היחסים, התברר כי ישנם חילוקי דעות. הם מתמקדים בעיקר בנושאים הפוליטיים.

בעוד שבחלק גדול מהנושאים הכלכליים ישנה הסכמה ואף חלה התקדמות, הרי בנושאים המתייחסים לתחום הפוליטי נתגלו חילוקי דעות. המדובר בנושאים כזכויות אדם וזכויות מיעוטים. לעומת זאת, יש הסכמה ביחס למאבק באנטישמיות, כולל איסור על שידורים אנטישמיים בכלי התקשורת.

סמינר על הידוק הקשרים הכלכליים עם האיחוד האירופי

סמינר על הידוק הקשרים הכלכליים והמדיניים בין ישראל לאיחוד האירופי התקיים באמצע דצמבר. המפגש התקיים במסגרת רשת משותפת ישראלית-אירופית, של חוקרים ואנשי רוח הפועלת ביוזמת קרן פרידריך אברט, במטרה לצקת תוכן לתוכנית הפעולה בין האיחוד האירופי לישראל.

רשת החוקרים הישראלית-אירופית IEPN: ISRAELI EUROPEAN POLICY NETWORK פועלת להידוק שיתוף הפעולה בתחומים השונים בין אירופה לישראל, תוך ניסיון לצמצם אי הבנות וחילוקי דעות. רשת החוקרים גייסה רשת תמיכה מקבילה ברחבי אירופה בה שותפים מקבלי החלטות, חוקרים, אנשי רוח ומעצבי מדיניות האיחוד האירופי. זאת במטרה לגייס תמיכה ציבורית רחבה לשדרג היחסים בין ישראל לאירופה. מטרה נוספת היא לשרטט תרחישים שונים אפשריים לשילוב ישראל במרחב האירופי.

רשת החוקרים פועלת בריכוזם של ד"ר רובי נתנזון, יו"ר המכון הישראלי למחקר כלכלי וחברתי, ד"ר שרון פרדו, מנהל המרכז לחקר פוליטיקה וחברה אירופאית של אוניברסיטת בן-גוריון בנגב וד"ר שטפן שטטר, מהמכון לשיתוף פעולה בינ"ל באוניברסיטת בילפילד בגרמניה. בצד הישראלי חברים חוקרים, מומחים, אנשי רוח, מעצבי דעת קהל, וממלאי תפקידים בכירים בעבר ובהווה.

במהלך הסמינר נשמעו חוקרים מחו"ל שהציגו היבטים שונים ביחסי ישראל האיחוד האירופי. ד"ר רפאלה א. דל סארטו בחנה את הידוק שיתוף הפעולה המדיני בין ישראל לאיחוד האירופי, ד"ר קונסטנזה מוסו שסקרה את השפעת הקוורטט על התהליך המדיני באזור, קתרין פון-מונסטר עסקה בדימוי של ישראל בתקשורת האירופית, וד"ר גונזלו אסקריבנו עסק בקידום הסחר ההדדי בין ישראל למדינות האיחוד לרבות ההיבטים האזוריים של קידום סחר זה.

המרצים הישראליים בסמינר בחנו שורה של נושאים. ד"ר שרון פרדו, מאוניברסיטת בן-גוריון, בחן ההיבטים של חוקה אירופית, ישראל ובית הדין הגבוה האירופי. ואילו ד"ר גלי מונין עסקה בשיתוף פעולה בין ישראל לאיחוד בפרוייקט לויין התקשורת גלילאו. בעוד שד"ר יהודית קהן עסקה בעידוד האינטגרציה של שוקי העבודה, בעוד שמשנה דברת עסק בשיתוף פעולה תעשייתי. ד"ר עמית מור הציג אפשרויות שיתוף פעולה אזורי בתחומי האנרגיה בתמיכת האיחוד.

הרמן בונץ, מנהל המשרד הישראלי של קרן פרידריך אברט, הציע לערוך יום עיון למשרדי הממשלה כדי להציג רעיונות שהועלו ביחס לשדרוג היחסים בין ישראל לאיחוד האירופי. הקרן

מוכנה לארגן ימי עיון כאלה, כדי לסייע למשרדי הממשלה במו"מ המתנהל עתה במסגרת תוכנית השכנות הטובה של האיחוד האירופי.

מוקם הפורום האזרחי לישראל

מוקם הפורום האזרחי לישראל לפיתוח המודעות וקידום נושאים העוסקים בשוויון זכויות, שוויון הזדמנויות, ערכי הדמוקרטיה וכבוד האדם. הגוף החדש הזה מוקם ע"י המועצה הכלכלית חברתית שבה פעילים ארגוני המעסיקים וההסתדרות.

בפורום הזה יהיו מיוצגים ארגונים כלכליים, ארגוני מעסיקים, ארגוני עובדים, ארגונים בעלי ייחוד ציבורי מיוחד וארגונים המובילים שינוי חברתי.

הכוונה שהפורום האזרחי, המוקם בעידוד משרד החוץ והאיחוד האירופי, יקדם פעילות שיש בה כדי לשרת את מטרות החברה האזרחית בישראל. הפורום יפעל בשיתוף פעולה עם ארגוני החברה האזרחית במדינות האיחוד האירופי ויעודד שיתופי פעולה בין חברי הפורום מול משרדי הממשלה, גורמי חוץ וארגונים בינלאומיים.

מה מתבשל בבריסל?

ציפיות מהנשיאות של אוסטריה

נשיאות האיחוד האירופי עוברת בינואר לאוסטריה. יש ציפיות בבריסל שהנציגים האוסטריים יפעלו להסדרת נושאים שונים שנשארו תקועים במהלך הנשיאות של בריטניה, וכי יוכלו להתקדם בתחומים שונים.

בבריסל נמתחת ביקורת חריפה על הנשיאות של בריטניה במהלך ששת החודשים האחרונים. הם לא הצליחו ליצור הרמוניה ותקעו עניינים שונים.

גורמים שונים בבריסל גורסים, כי תקופת הכהונה של בריטניה הייתה מן הגרועות בתולדות האיחוד האירופי בשנים האחרונות. יש אף הטוענים כי בריטניה חיבלה בקידום האיחוד האירופי ואולי מוטב שהייתה פורשת מהאיחוד, כפי שהיא נוהגת במדיניות מטבע משלה, ודחתה הניסיונות לצרף אותה לגוש היורו.

מבוכה ביחס לפעילות ברשות הפלשתינאית

במוסדות האיחוד האירופי בבריסל קיימת מבוכה ביחס לפעילות ברשות הפלשתינאית. בכירים באיחוד מציינים, כי הם לא מוצאים גורמים אחראים ברשות כדי להעביר להם את הקצבות האיחוד למטרות הומניות או מימון פרוייקטים.

בבריסל מודים כי האנדרלמוסיה ואי הסדר ברשות הפלשתינאית מסכנים את ההקצבות המועברות ע"י האיחוד האירופי לרשות. הם חוששים שהכסף הזה ימצא דרכו לגורמים שונים בלתי אחראים, ולכיסים פרטיים.

בבריסל בוחנים את צורת הפעילות כלפי רשות הפלשתינאית. התוצאה שמעכבים העברת כספים למוסדות הרשות עד לבדיקת הטיפול שלהן.

מודרניזציה של קוד המכס האירופי

נציבות האיחוד האירופי בוחנת שתי הצעות למודרניזציה של קוד המכס האירופי והכנסת סביבה אלקטרונית נטולת ניירת למכסים במדינות החברות באיחוד האירופי. צעדים אלו הן במסגרת החקיקה לשיפור ובטיחות שרשרת האספקה בתוך השוק האירופי.

המטרות לשינויים אלו כוללות תיאום יתר בין מערכות המכסים השונים במדינות החברות, החדרת מערכת אלקטרונית אירופית של RISK ANALYSIS ושיפור חילופי ידע בין החברות, להפוך את ההצהרות האלקטרוניות להליך המקובל והטמעת הסכם שחרור מכס מרכזי. התוצאה תהיה תחרותיות מוגברת בין החברות העוסקות בסחר באירופה, ושיפור בטחון ובטיחות הטובין.

מה קורה באיחוד?

הסתיים המשבר על תקציב האיחוד האירופי

לאחר שורה של משברים, הצליחו מנהיגי איחוד אירופה להגיע להסכמה על תקציב האיחוד האירופי לשנים 2007-2013. בשורה של דיונים שהתקיימו בסוף השבוע של 16-17 בדצמבר בבריסל הושגה ההסכמה לאחר שבריטניה הסכימה לוותר על חלק מתשלומי ההחזר שהיא מקבלת מהאיחוד האירופי. זאת על מנת להגדיל את הסיוע לחברות החדשות ממזרח אירופה.

סיום המשבר הממושך הזה, אשר שיתק את פעילות מוסדות האיחוד בחודשים האחרונים, הושגה בפעילות תיווך נמרצת של אנגלה מרקל, הקאנצלרית החדשה של גרמניה. עתה מצפים בבריסל שמרקל תמלא תפקיד בחילוץ האיחוד האירופי מהקיפאון שאליו נקלע.

גם טוני בלייר, ראש ממשלת בריטניה, זכה לשבחים על נכונותו להקטנת תשלומי ההחזר של האיחוד האירופי לבריטניה. מאידך, בבריטניה נמתחה עליו ביקורת ביחס להסכמתו לפשרה. ההחזר נועד לתקן את קיפוחה של בריטניה, שלאור המגזר החקלאי המצומצם שלה, מקבלת רק חלק קטן מהסובסידיות שמעביר האיחוד האירופי לחקלאי היבשת. גם ההחזר נועד לסייע לבריטניה בשנות השמונים לחלץ את כלכלתה מהמשבר.

על פי ההסכם שהושג בפסגת מנהיגי אירופה:

- * תקציב 2007-2013 יעמוד על 862 מיליארד יורו.
- * בריטניה תוותר על 10 מיליארד דולר מההחזר שהיא מקבלת מהאיחוד. המדובר ביותור על 20% מההחזר.
- * תקציב האיחוד למצטרפות החדשות יהיה 157 מיליארד יורו. הוא הוגדל ב-7 מיליארד יורו, יותר משהציעה בריטניה בשלבים הראשוניים של הדיונים.
- * האיחוד התחייב לדון בקרוב בגובה הסובסידיות שהוא מעניק לחקלאות במדינות האיחוד. בריטניה דורשת להפחית את הסובסידיות, בעוד צרפת מתעקשת שיישמרו.

האיחוד פותח הדלתות לעובדים בעלי כישורים

נציבות האיחוד האירופי מנהיגה מדיניות הגירה חדשה. משמעותו המדינית היא שיפתחו הדלתות לכניסתם של עובדים בעלי כישורים גבוהים, במיוחד הי טק, ממדינות מחוץ לאיחוד.

בין היתר, רוצים להנהיג רישיון עבודה אחיד במדינות האיחוד האירופי. מוצע שרישיון עבודה שיוענק במדינה אחת, יהיה תוקף בכל 25 מדינות האיחוד האירופי.

בבריסל מבהירים כי בכוונת הנציבות לא לבוא במקום המכסות למתן רישיונות עבודה של הממשלות החברות באיחוד. המעורבות תהיה ברמה של תיאום בנושאי הגירת עובדים מיומנים. כל אחת מהמדינות החברות כמה עובדים זרים יוכלו בכל שנה לקבל רישיונות עבודה. אבל הדבר יעשה לפי כללים אירופיים אחידים.

בינתיים, המדינות החברות באיחוד, במיוחד פולין, ליטא ולטביה, חוששות מפני בריחת מוחות למדינות אחרות באיחוד, במיוחד בריטניה, אירלנד ושוודיה. ההגירה הזו מסייעת במיוחד למעסיקים בבריטניה ושוודיה.

יש הערכות שונות ביחס להיקף ההגירה מהמדינות החברות החדשות באיחוד. יש הערכה, שההגירה בשנה האחרונה הסתכמה בעשרות אלפים, בעוד שהערכות אחרות קובעות שהיקף ההגירה הגיע למאות אלפי אנשים.

ביטול עמלות העברת כספים בין מדינות האיחוד

נציבות האיחוד האירופי מתכוונת לבצע מהלך נוסף להשגת שוק משותף. היא פועלת כדי שהבנקים יפסיקו לגבות את העמלות המיוחדות ביחס להעברת כספים בין מדינות האיחוד משנת 2010. בבריסל מאמינים כי הצעד הזה יקבל על התושבים לרכוש מוצרים ושירותים ממדינות אחרות באיחוד.

התוכנית הזו תיושם בכל מדינות האיחוד. לפי אומדנים, יישום המהלך הזה יקטין את התשלומים ויחסוך תשלום עמלות של 50-180 מיליארד יורו בשנה.

נציבות האיחוד מחזיקה בדעה שביצוע תשלומי העברה באמצעות כרטיסי אשראי, כרטיסי דביט, העברות בנקאיות אלקטרוניות ועוד למדינות אחרות באיחוד לא יחויבו בעמלות נוספות. יש להתייחס לתשלומים האלה כאילו בוצעו באותה מדינה.

לפי בדיקה של הנציבות, יש בנקים שאינם גובים עמלה נוספת עבור העברת תשלומים לספקים ונותני שירותים במדינה אחרת באיחוד. אבל יש בנקים שגובים עמלות המסתכמות עד 12 דולר